

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

***Sarah, Chana and
Esther: Paradigms
of Prayer
Lessons for Life***

Mrs. Sharon Richter
כד' טבת תש"ע • January 10, 2010

שרה

1. בראשית פרק יא

(כט) וַיִּקַּח אַבְרָם וַנְחֹר לְהֵם נְשִׁים שְׁמֵם אֵשֶׁת אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת נְחֹר מִלְכָּה בַת הָרֶן אֲבִי מִלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה: (ל) וַתְּהִי שָׂרָי עֲקָרָה אֵין לָהּ יָלֵד: (לא) וַיִּקַּח תְּרַח אֶת אַבְרָם בְּנֹו נְאֻת לוֹט בֶן הָרֶן בֶּן בְּנֹו נְאֻת שָׂרָי פִלְתּוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנֹו וַיִּצְאֻהוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד חָרָן וַיִּשְׁבוּ שָׁם: (לב) וַיְהִי יְמֵי תְרַח חֲמִשׁ וָשָׁנִים וּמֵאֵתִים שָׁנָה וַיָּמָת תְּרַח בְּחָרָן:

2. בראשית פרק יב

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לֵךְ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן וּמְמֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: (ב) וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאַבְרָהָם וְאַגְדְּלָה שְׂמֶךָ וְהָיָה בְרַכְיָה: (ג) וְאַבְרָהָם מִבְּרַכְיָה וּמִקְלָלָךְ אָאָר וּנְבָרְכֻךָ כִּי כָל מְשֻׁפָּחֵת הָאֲדָמָה: (ד) וַיִּלְכָּךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹוֹהִים וַיִּלְכָּךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן חֲמִשׁ וָשָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: (ה) וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרָי אֵשֶׁתוֹ וְאֵת לוֹט בֶּן אָחִיו וְאֵת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֵת הַגָּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיִּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנַעַן: (ו) וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֵלוֹן מוֹרָה וַהֲפַנְעֵנִי אִזְ בְּאֶרֶץ: (ז) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֲתָן אֶת הָאֶרֶץ הַזֶּה וַיָּבֹאוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו: (ח) וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הַקְּהָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהָל הַבַּיִת אֵל וַיֵּט אֶהָל הַבַּיִת אֵל מִזֵּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיָּבֹאוּ שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה': (ט) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלֹוֹךְ וַנְסֹוֹעַ הַנְּגָבָה:

3. בראשית פרק יב

(י) וַיְהִי כְּבֹוֹ אַבְרָם מִצְרַיִם וַיִּרְאוּ הַמִּצְרַיִם אֶת הָאִשָּׁה כִּי יָפָה הִוא מְאֹד: (יא) וַיִּרְאוּ אֶת שָׂרָי פְרַעֲהַ וַיִּהְיוּ אֵתָהּ אֵל וַיִּתְּקֶה הָאִשָּׁה בֵּית פְרַעֲהַ הַ: (יב) וְלֹא אַבְרָם הִיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי לוֹ צָר וַיִּבְקַר וַחֲמָרִים וַעֲבָדִים וַשְׁפָחֵת וְנָאֻת וַיִּתְּקֶה: (יג) וַיִּנְגַע ה' אֶת פְרַעֲהַ וַיִּגְעִים גְּדֹלִים וְאֵתָהּ בֵּיתוֹ עַל דְּבַר שָׂרָי אֵשֶׁת אַבְרָם: (יד) וַיִּקְרָא פְרַעֲהַ לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה זֶה אַתְּ עֹשִׂיתָ לִּי לְמָה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אֲשַׁתְּךָ הִוא: (טו) לְמָה אֲמַרְתָּ אֲחֵתִי הִוא וְנֹאקַח אֶתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֶכֶךָ: (טז) וַיִּצְוֹ עָלָיו פְרַעֲהַ אַנְשִׁים וַיִּשְׁלַחוּ אֵתָהּ וְאֵת אֵשֶׁתוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ:

4. בראשית פרק יג

(א) וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אֶרְצָה הַנְּגָב וַיִּשָׁב בֵּין קְדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיִּגַּר בְּגָרָר: (ב) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֵל שָׂרָה אֵשֶׁתוֹ אַחֵתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם לְמֶלֶךְ מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת שָׂרָה: (ג) וַיָּבֹאוּ אֵלָהִים אֵל אַבְרָהָם וַיִּתְּבַח בְּעֵלְיוֹהִים וַיֹּאמֶר לוֹ הַנֶּכֶךְ מַת עַל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר לְקַחְתָּ וְהִוא בְּעַלְתָּ בְּעַל: (ד) וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא אֶקְרַב אֵלָיָה וַיֹּאמֶר אֵדֵי נִי הַגּוֹי גַם צְדִיק תִּתֵּן לִּי: (ה) הֲלֹא הִוא אֲמַר לִי אַחֵתִי הִוא וְהִוא גַם הִוא אֲמַרָה אַחֵתִי הִוא בְּתָם לְבָבִי וּבְגִנְיֹוֹן כִּפִּי עֹשִׂיתִי זֶה אַתָּה: (ו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵל הַיָּם בְּחַלֹּם גַם אָנֹכִי יַדְעֵתִי כִּי בְתָם לְבָבְךָ עֹשִׂיתָ זֶה אַתָּה וְאֲחֵשׁךָ גַם אָנֹכִי כִּי אוֹתְךָ מִחֲטֹוֹ לִי עַל כֵּן לֹא נִתְתִּיךָ לְנֶגְעַע אֵלָיָה: (ז) וְעַתָּה הֲשִׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הִוא וַיִּתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ וַחֲזָה וְאָם אֵינְךָ מְשִׁיב דַע כִּי מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל אֲשֶׁר לְךָ: (ח) וַיִּשָּׁכֵם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר וַיִּקְרָא לְכָל עַבְדָּיו וַיְדַבֵּר אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד: (ט) וַיִּקְרָא אַבְרָהָם לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מַה עֹשִׂיתָ לָנוּ וְמָה חֲטָאתִי לְךָ כִּי הִבַּאתָ עָלַי וְעַל מְמַלְכְּתִי חֲטָאָה גְדֹלָה מְעֹשִׂים אֲשֶׁר לֹא יַעֲשׂוּ עֹשִׂיתָ עִמָּדִי: (י) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֵל אַבְרָהָם מַה רְאִיתָ כִּי עֹשִׂיתָ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה: (יא) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יָרָאתָ אֵל הַיָּם בְּמְקוֹם הַזֶּה וְהַרְגוּנִי עַל דְּבַר אֵשֶׁתִּי: (יב) וְגַם אֲמַנָּה אַחֵתִי בַת אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת אָמִי וַתְּהִי לִי לְאִשָּׁה: (יג) וַיְהִי כַאֲשֶׁר הִתְעַוֹ אֵתָהּ הַיָּם מִבֵּית אָבִי וְאֵמר לָהּ זֶה חֲסִדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֵל כָּל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר נָבִיא שְׁמָה אֲמַרְתִּי לִי אַחֵתִי הִוא: (יד) וַיִּקַּח אַבְרָהָם צָר וַיִּבְקַר וַעֲבָדִים וַשְׁפָחֵת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיִּשָׁב לוֹ אֶת שָׂרָה אֵשֶׁתוֹ: (טו) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב: (טז) וְלִשְׂרָה אֲמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֵלָיךְ כִּסְף לְאַחֲיֶיךָ הִנֵּה הִוא לְךָ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אֲתָן וְאֵת כָּל נְגַחְתָּ: (יז) וַיִּתְּפַלֵּל אַבְרָהָם אֵל הָאֵל הַיָּם וַיִּרְפָּא אֵל הַיָּם אֶת אַבְרָהָם וְאֵת אֵשֶׁתוֹ וְאֵמָה תִּיּוֹ וַיִּלְדוּ: (יח) כִּי עָצָר עָצָר ה' בְּעַד כָּל רַחֵם לְבֵית אַבְרָהָם עַל דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם: ס

5. בראשית רבה (וילנא) פרשה מא ד"ה ב ריש לקיש

ריש לקיש בשם בר קפרא אמר פרעה בראתו לקה, אמר רשב"ג מצאני זקן אחד מוכה שחין בציפורין, ואמר לי כ"ד מיני שחין הם, ואין לך קשה מכולם שהאשה רעה לו אלא ראתו בלבד, ובו לקה פרעה, אמר רבי אחא אפילו קורות ביתו לקו, והכל היו אומרים על דבר שרי אשת אברם, אמר רבי ברכיה עלו דטולמוסין למקרב למסאנא דמטרונא, וכל אותו הלילה היתה שרה שטוחה על פניה ואומרת רבון העולמים אברהם יצא בהבטחה, ואני יצאתי באמונה, אברהם יצא חרוץ לסירה, ואני בתוך הסירה, אמר לה הקב"ה כל מה שאני עושה בשבילך אני עושה והכל אומרים על דבר שרי אשת אברם אמר רבי לוי כל אותו הלילה היה מלאך עומד ומגלב בידו, הוה אמר לה אין אמרת מחי מחינא, אין אמרת נישבק שביקנא, וכל כך למה שהיתה אומרת לו אשת איש אני ולא היה פורש, רבי אלעזר תני לה בשם ר"א בן יעקב שמענו בפרעה שלקה בצרעת, ואבימלך בעיצור, מנין ליתן את האמור של זה בזה ושל זה בזה ת"ל על דבר שרה, על דבר על דבר לגזירה שוה.

6. ספר מורה הנבוכים חלק ראשון פרק נ

דע אתה המעיין במאמרי זה, כי ההאמנה אינה הענין הנאמר בפה אבל הענין המצוייר בנפש, כשיאמינו בו שהוא כן כמו שיצוייר. ואם יספיק לך מן הדעות האמתיות או הנחשבות אמתתם אצלך כשתספרם במאמר מבלתי שתציירם ותאמין בהם, כל שכן שתבקש מהם האמת, הוא קל מאד, כמו שתמצא רבים מן הפתאים ישמרו אמונות לא יציירו להם ענין בשום פנים. אבל אם מלאך לבך לעלות לזאת המדרגה העליונה מדרגת העיון, ושיתאמת לך שהשם אחד האחדות האמתית, עד שלא תמצא לו הרכבה כלל, ואין לחשוב בו שום חלוק בשום פנים, דע שאין לו יתעלה תאר עצמי בשום פנים ולא בשום ענין, וכמו שנמנע היותו גשם כן נמנע היותו בעל תאר עצמי. אמנם מי שהאמין שהוא אחד בעל תארים רבים, כבר אמר שהוא אחד במלתו, והאמינו רבים במחשבתו, וזה כמאמר הנוצרים הוא אחד אבל הוא שלשה והשלשה אחד, כן מאמר האומר הוא אחד אבל הוא בעל תארים רבים, והוא ותארו אחד, עם הסתלק הגשמות והאמנת הפשיטות הגמורה. כאלו כוונתנו וחפושנו איך נאמר לא איך נאמין, ואין אמונה אלא אחר הציור, כי האמונה היא ההאמנה במה שיצוייר שהוא חוץ לשכל כפי מה שיצוייר בשכל. ואם יהיה עם זאת האמונה שאי אפשר חילוף זאת האמונה בשום פנים, ולא ימצא בשכל מקום דחייה לאמונה ההיא, ולא לשער אפשרות חלופה, תהיה אמתית, וכשתפשיט מעליך התאוות והמנהגים, ותהיה בעל תבונה, ותתבונן מה שאומר אותו באלו הפרקים הבאים בהרחקת התארים, יתאמת לך מה שאמרנו בהכרח, ותהיה אז מי שיצוייר יחוד השם, לא מי שיאמר אותו בפיו ולא יצייר לו ענין ויהיה מכת הנאמר עליהם קרוב אתה בפיהם ורחוק אתה מכליותיהם, אבל צריך שיהיה האדם מכת מי שיצוייר האמת וישיגהו, ואם לא ידבר בו, כמו שצוו החשובים, ונאמר להם אמרו בלבכם על משכבכם ודומו סלה:

7. ספר המצוות לרמב"ם מצוות עשה ג

והמצוה השלישית היא שצונו לאהבו יתעלה וזה שנתבונן ונשכיל מצותיו ופעולותיו עד שנשיגהו ונתענג בהשגתו תכלית התענוג וזאת היא האהבה המחוייבת. ולשון סיפרי (פ' שמע) לפי שנאמר ואהבת את י"י אלהיך איני יודע כיצד אוהב את המקום תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם. הנה כבר בארו לך כי בהשתכלות תתאמת לך ההשגה ויגיע התענוג ותבא האהבה בהכרח. וכבר אמרו שצונו זה כוללת גם כן שנדרוש ונקרא האנשים כולם לעבודתו יתעלה ולהאמין בו. וזה כי כשתאהב אדם תשים לבך עליו ותשכחהו ותבקש האנשים לאהוב אותו. וזה על צד המשל כן כשתאהב האל באמת כמה שהגיעה לך מהשגת אמיתתו הנה אתה בלא ספק תדרוש ותקרא הכופרים והסכלים לידעת האמת אשר ידעת אותה. ולשון סיפרי (שם) ואהבת את י"י וכו' אהבהו על הבריות כאברהם אביך שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. ר"ל כמו שאברהם בעבור שהיה אוהב השם כמו שהעיד הכתוב (ישעי' מא) אברהם אוהבי שהיה גם כן לגודל השגתו דרש האנשים אל האמונה מחוזק אהבתו כן אתה אוהב אותו עד שתדרוש האנשים אליי:

8. בראשית רבה (וילנא) פרשה נח

ה ויבא אברהם לספוד לשרה, מהיכן בא, רבי לוי אמר מקבורתו של תרח לשרה בא, א"ל ר' יוסי והלא קבורתו של תרח קדמה לקבורתו של שרה שתי שנים אלא מהיכן בא מהר המוריה ומתה שרה מאותו צער לפיכך נסמכה עקידה לויחיו חיי שרה.

חנה**9. שמואל א פרק א**

(א) ויהי איש אחד מן הרמתיים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן יר חם בן אליהוא בן תחו בן צופ אפרתי: (ב) ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנייה פננה ויהי לפננה ילדים וילחנה אין ילדים: (ג) ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחוות ולזבוח לה צבאות בשל'ה ושם שני בני עלי חפני ופנחס פ' הגנים לה: (ד) ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בנייה ובנותיה מנות: (ה) וילחנה ותן מנה אחת אפים פי את חנה אהב וה' סגר רחמה: (ו) וכעסותה צרתה גם פעם בפעור הרעמה פי סגר ה' בעד רחמה: (ז) וכן יעשה שנה בשנה מדי על תה בבית ה' פן תכעסנה ותבכה ול' א' ת' אכל: (ח) וי' אמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה ל' א' ת' אכלי ולמה ירע לבבך הלא אנ' כי טוב לך מעשרה בנים: (ט) ותקם חנה אחר אכלה בשל'ה ואחרי שת' ה' ועלי הפ' ה' י' שב על הפסא על מזותת היכל ה': (י) והיא מרת נפש ותתפלל על ה' ובכ' ה' תבכה: (יא) ותד' ר' נדר ות' אמר ה' צבאות אם רא' ה' תראה בעיני וזכרתני ול' א' תשפח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו לה' פל ימי חיי ומורה ל' א' ועלה על ר' אשו: (יב) והיה פי הרבחה להתפלל לפני ה' ועלי ש' מר את פיה: (יג) וחנה היא מנדרכת על לפה רק שפתייה געות וקולה ל' א' ישמע ויחשבה עלי לשכ' רה: (יד) וי' אמר אליה עלי עד מתי תשתפרין הסירי את ייגך מעלך: (טו) ותען חנה ות' אמר ל' א' אד' נ' אשה קשת רוח אנ' כי ינין ושכר ל' א' שתיתי ואשפ'ך את נפשי לפני ה': (טז) אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מר' ב' שיחי וכעסי דברתי עד הנה: (יז) וענן עלי וי' אמר לכי לשלום ואל' הי ישראל ותן את שלתך אשר שאלת מעמו: (יח) ות' אמר תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרך ות' אכל ופניה ל' א' היו לה עוד: (יט) וישכמו בב' קר וישתחוו לפני ה' וישבו ויב' או אל ביתם הרממה וידע אלקנה את חנה אשתו ויזכרה ה': (כ) ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את שמו שמואל פי מה' שאלתי: (כא) ויעל האיש אלקנה וכל ביתו לזבוח לה' את זבח הימים ואת נדרו: (כב) וחנה ל' א' עלתה פי

אָמַרְהָ לְאִישָׁה עַד יִגְמַל הַנְּעָר וְהָבֵא תִּיּוֹ וְנִרְאָה אֶת פְּנֵי ה' וַיֵּשֶׁב שָׁם עַד עוֹלָם: (כג) וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקִנָּה אִישָׁה עָשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ לְשִׁבִי עַד גְּמֻלְךָ אִתּוֹ אַךְ יִקָּם ה' אֶת דְּבָרֶיךָ וְתִשָּׁב הָאִשָּׁה וְתִינָק אֶת בְּנָהּ עַד גְּמֻלָּהּ אִתּוֹ: (כד) וַתַּעֲלֶהּ עִמָּה פְּאֻשָׁר גְּמֻלָּתוֹ בְּפָרִים שֶׁלֹּא שָׁה וְאִיפֹה אֶחָת קָמַח וְנִבֵּל יֵינן וְתִבְאָהּ בֵּית ה' שְׁלוֹ וְהַנְּעָר נָעַר: (כה) וַיִּשְׁחָטוּ אֶת הַפָּר וַיָּבִיאוּ אֶת הַנְּעָר אֶל עֲלִי: (כו) וְתֹאמַר בִּי אֵד נִי חַי נִפְשֶׁךְ אֵד נִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנְּצַבְתָּ עִמָּכָה בְּזָה לְהַתְּפַלֵּל אֵל ה': (כז) אֵל הַנְּעָר הִנֵּה הַתְּפַלְלָתִי וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת שְׂאֵלְתִי אֲשֶׁר שְׂאֵלְתִי מֵעַמּוֹ: (כח) וְגַם אָבִי כִי הִשְׂאֵלְתָהּ לִי כִּי הָאִשָּׁה הִנֵּה הוּא שְׂאוֹל לִי וַיִּשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לִי: פ

10. רד"ק שמואל א פרק א

שמואל: הורכבה המלה בזה הטעם מן כי מה' שאלתיהו כי יש באותיות שמואל שאול ויש באותיותיו ג"כ מאל כאילו אמרה שאול מאל:

11. שמואל א פרק ב

(א) וַתְּתַפְּלֵל חֲזָה וְתֹאמַר עֲלֵיךְ לְבִי בַּה' רַמָּה קַרְנֵי בַּה' רַחֵב פִּי עַל אוֹיְבֵי פִי שְׂמֹחֲתִי בִישׁוּעָתֶךָ: (ב) אִינן קְדוֹשׁ פֶּה' פִּי אִינן בְּלִתֶּךָ וְאִינן צוּר כְּאֵל הַיּוֹנִי: (ג) אֵל תִּרְבּוּ תִדְבְּרוּ גִבֹּהָ גִבֹּהָ יֵצֵא עֲתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל דְּעוֹת ה' <וּלֹא> וְלוֹ נִתְּכֵנוּ עֲלֹלוֹת: (ד) קִשְׁתָּ גִבֹּהָ רִים חֲתִים וְנִכְשָׁלִים אֲזָרוּ חֵיל: (ה) שְׂבָעִים בְּלָחֶם נִשְׁכְּרוּ וּרְעֵבִים חִדְּלוּ עַד עֶקְרָה יִלְדָה שְׂבָעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמָלְלָהּ: (ו) ה' מִמִּית וּמְחַיָּה מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל: (ז) ה' מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר מְשִׁפִּיל אֶף מְרוֹמָם: (ח) מְקִים מַעֲפָר דָּל מְאֻשְׁפֹּת גְּרִים אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיב עִם נְדִיבִים וְכֶסֶף כְּבוֹד יַנְחִלֵם כִּי לֵה' מְצַקִּי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תְּבַל: (ט) רַגְלֵי <חֲסִידוֹ> חֲסִידָיו וַיִּשְׁמָר וַיִּשְׁעִים בַּח שֶׁךְ יִדְמוּ כִּי ל' אַ כִּי יִגְבֵּר אִישׁ: (י) ה' יַחֲתוּ <מְרִיבוֹ> מְרִיבָיו <עֵלוֹ> עֲלָיו בְּשָׁמַיִם יִרְעֵם ה' יִדִּין אֶפְסֵי אֶרֶץ וַיִּתֵּן ע' ז' לְמַלְכוֹ וַיִּרְם קָרֵן מְשִׁיחוֹ: פ

12. רמב"ן בראשית פרק ל פסוק א

ועל דרך הפשט אמרה רחל ליעקב שיתן לה בנים, ובאמת דעתה לאמר שיתפלל עליה, אבל שיתפלל עליה עד שיתן לה בנים על כל פנים, ואם אין שתמית עצמה בצער. דברה שלא כהוגן בקנאותה, וחשבה כי באהבתו אותה יתענה יעקב וילבש שק ואפר ויתפלל עד שיהיו לה בנים שלא תמות בצערה. ויחר אף יעקב - שאין תפלת הצדיקים בידם שתשמע ותענה על כל פנים. ובעבור שדברה דרך געגועי הנשים האהובות להפחידו במיתתה חרה אפו, ולכך אמר לה שאינו במקום אלהים שיפקוד העקרות על כל פנים, ואיננו חושש בדבר, כי ממנה נמנע פרי הבטן ולא ממנו, וזה ליסר אותה ולהכלימה. והנה הצדקת בראותה שלא תוכל להסמך על תפלת יעקב, שבה להתפלל על עצמה, אל שומע צעקה, וזהו וישמע אליה אלהים (להלן פסוק כב):

13. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לא עמוד א

אמר רב המנונא: כמה הלכתא גברותא איכא למשמע מהני קראי דחנה: +שמואל א' א'+ וחנה היא מדברת על לבה - מכאן למתפלל צריך שיכוין לבו. רק שפתייה נעות - מכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו. וקולה לא ישמע - מכאן, שאסור להגביה קולו בתפלתו. ויחשבה עלי לשכרה - מכאן, ששכור אסור להתפלל, ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין וגו'

14. תהלים פרק פא

(יא) אָבִי כִי ה' אֵל הַיָּם הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הֶרְחַב פִּיךָ וְאֲמַלְאָהּ:

15. רש"י

(יא) הרחב פיך - לשאול ממני כל תאות לבך: **ואמלאהו** - ככל אשר תשאל אמלא:

16. אבן עזרא

(יא) אנכי - כאשר תאמין כי אנכי השם העומד לנצח התענג עלי שתבקש בפיך כל רצונך ומשאל לבך ואמלאהו

17. תלמוד ירושלמי מסכת תענית פרק ג הלכה ו

ורבי שמעון בן לקיש אמר אם סדרתה תפילה לא תהא מיצר פיך אלא הרחב פיך ואמלאהו

אסתר

18. תלמוד בבלי מסכת יומא דף כט עמוד א

אמר רב אסי: למה נמשלה אסתר לשחר? לומר לך: מה שחר סוף כל הלילה - אף אסתר סוף כל הנסים. - והא איכא חנוכה! - ניתנה לכתוב קא אמרינן. - הניחא למאן דאמר אסתר ניתנה לכתוב, אלא למאן דאמר אסתר לא ניתנה לכתוב מאי איכא למימר? - מוקים לה כרבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר. דאמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר: למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת - לומר לך: מה אילה זו, כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות, אף צדיקים - כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת.

19. בית הבחירה למאירי מסכת יומא דף כט עמוד א

וכן לעולם יהא אדם נזהר בתפלה ולהאריך בה ביותר ואפילו רואה עצמו שאין תפלתו נשמעת אל יתייאש הימנה כי ברוב הימים ימצאנה וכן אל יחזיק עצמו במכביד ומטריח דרך הערה אמרו למנצה על אילת השחר למה נמשלו צדיקים לאילה לומר לך מה אילה כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות שבכל שנה ושנה מתחדש פיצול אחד בקרניה כך צדיקים כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת:

20. חידושי הריטב"א מסכת יומא דף כט עמוד א

מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות. פירוש מוספת כח וגבורה, אף תפלתן של צדיקים וכו'.

21. אסתר רבה (וילנא) פרשה א

ח ר' עקיבא היה יושב ודורש ונתנמנמו התלמידים בעא לערערה יתהון אמר מה זכתה אסתר למלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה, אלא כך אמר הקב"ה תבא אסתר בתה של שרה שחיתה שבע ועשרים ומאה שנה ותמלוך על שבע ועשרים ומאה מדינה

22. אסתר פרק ד פסוק טז

לך פנוס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי נאל תאכלו ואל תשתו של ששת ימים לילה ניום גם אני ונער תי אצום פן ויבכו אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי:

23. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו עמוד א

עד אשר לא כדת, אמר רבי אבא: שלא כדת היה, שבכל יום ויום עד עכשיו - באונס, ועכשיו - ברצון. וכאשר אבדתי אבדתי - כשם שאבדתי מבית אבא כך אובד ממך.

24. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו עמוד ב

ותעמד בחצר בית המלך הפנימית. אמר רבי לוי: כיון שהגיעה לבית הצלמים - נסתלקה הימנה שכינה, אמרה: +תהלים כ"ב+ אלי אלי למה עזבתני, שמא אתה דן על שוגג כמזיד ועל אונס כרצון? או שמא על שקראתיו כלב, שנאמר +תהלים כ"ב+ הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי. חזרה וקראתו אריה, שנאמר +תהלים כ"ב+ הושיעני מפי אריה. ויהי כראות המלך את אסתר המלכה, אמר רבי יוחנן: שלשה מלאכי השרת נזדמנו לה באותה שעה: אחד שהגביה את צוארה, ואחד שמשך חוט של חסד עליה, ואחד שמתח את הרביט. וכמה? - אמר רבי ירמיה: שתי אמות היה והעמידו על שתים עשרה, ואמרי לה: על ש עשרה, ואמרי לה: על עשרים וארבע. במתניתא תנא: על ששים. וכן אתה מוצא באמתה של בת פרעה, וכן אתה מוצא בשיני רשעים. דכתיב +תהלים ג'+ שני רשעים שברת,

25. בראשית רבה (וילנא) פרשה נו

א ביום השלישי וישא אברהם את עינו כתיב (הושע ו) יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו ונחיה לפניו, ביום השלישי של שבטים כתיב (בראשית מב) ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי, ביום השלישי של מרגלים, שנאמר (יהושע ב) ונחבתם שמה שלשת ימים, ביום השלישי של מתן תורה, שנאמר (שמות יט) ויהי ביום השלישי, ביום השלישי של יונה, דכתיב (יונה ב) ויהי יונה במעי הדגה שלשה ימים ושלשה לילות, ביום השלישי של עולי גולה דכתיב (עזרא ח) ונשב שם ימים שלשה, ביום השלישי של תחיית המתים, דכתיב יחינו מיומים ביום השלישי יקימנו, ביום הג' של אסתר (אסתר ה) ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות לבשה מלכות בית אביה, באיזה זכות, רבנן ורבי לוי רבנן אמרי בזכות יום השלישי של מתן תורה שנאמר ויהי ביום השלישי בהיות הבקר, ור' לוי אמר בזכות של יום שלישי של אברהם אבינו שנאמר ביום השלישי וירא את המקום מרחוק, מה ראה ראה ענן קשור בהר, אמר דומה שאותו מקום שאמר לי הקב"ה להקריב את בני שם.

26. מדרש תהלים (בובר) מזמור כב

[ו] אלי אלי למה עזבתני. יום ראשון אלי, יום שני אלי, יום שלישי למה עזבתני, וכיון שאמרה בקול גדול אלי אלי למה עזבתני, מיד נענית. אלהי אקרא יומם ולא תענה. אמרה להקב"ה כך עשית במצרים לאבותינו, לא כיון שצעקו שמעת, שנאמר ואת צעקתם שמעתי (שמות ג ז), ואיזהו צרה גדולה זו או של מצרים, פרעה אמר כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון (שמות א כב), והמן אמר מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד (אסתר ג יג), פרעה אמר כל מי שאינו משלים מלאכתו ישימו אותו בתוך הבנין, ומי שהשלים מלאכתו לא היו עושין לו כלום, אבל המן גזר להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים (אסתר שם ג/ו), אותן שהיו במצרים כיון שצעקו מיד שמעת אותן, אבל אנו צמנו זה שלשת ימים, והתפללנו וצעקנו וקראנו ולא עניתנו, ואם אין בנו מעשים טובים עשה עמנו בשביל קדושת שמך, ואתה קדוש יושב תהלות ישראל.